

SLOVENSKI NAROD.

Izjava vsak dan popoldne, izvenčni nedelje in prazniki.

Inserati: do 9 pett vrst 1 D, od 10—15 pett vrst 1 D 50 p, večji inserati pett vrst 2 D; notice, poslano, izjave, reklame, preklici pett vrst 3 D; poroke, zaroke velikost 15 vrst 30 D; ženitne ponudbe besedi 75 p. Popust le pri naročilih od 11 objav naprej. — Inseratni davek posebej.

Vprašanjem glede inseratorov naj se priloži znak za odgovor.

Upravnštvo „Slov. Naroda“ in „Narodna tiskarna“ Knaflova ulica št. 5, prilčno. — Telefon št. 304.

Uredništvo „Slov. Naroda“ Knaflova ulica št. 5, L. nadstropje

Telefon št. 34.

Dopise oprojema le podpisano in zadostno frankovane.

Rokopisov se ne vrša.

Posamezne številke:
v Jugoslaviji navadne dni 75 par, nedelje 1 D
v inozemstvu navadne dni 1 D, nedelje 1.25 D

Poština plačana v gotovini.

„Slovenski Narod“ velja v Ljubljani in po pošti:

	V Jugoslaviji	V inozemstvu
celoletno napaj plačan .	D 120—	D 216—
polletno	60—	108—
3 mesečno	30—	84—
10—	1	18—

* Pri morebitnem povračaju se ima daljša naročnila določata. Novi naročniki naj pošljijo v prvih naročnilo vedno. Na samo pismena naročila brez poslatve denarja se ne moremo ozirati.

Značajev nam treba!*

Ze 1. 1886. je napisal Ksaver Šandor Gjalski, hrvatski romanser. Izredno globoke intuicije, na zvršetku svojega krasnega romana »U noči« slediće znatenite besede: »Oj bedna Hrvatska, skozi milijone svojih ust ponavljaj svoje večno molitev: Daš nam, o Bog, poštenega kruha, odpušči nam grehe naše, kakor mi odpuščamo svojim dolžnikom in ne ponihi nas v skušnjava, nego nas reši vsega hudega in daš nam značajev, daš nam značajev!«

Od tega vzdija hrvatskega rodu je odšumelo več kakor troje desetletij... V pogledu značajnosti hrvatskih ljudi pa se kakor je videti, v bistvu ni prav nič izvremerilo.

Praktično tega vprašanja nismo rešili. Se danes se v naši javnosti občuti teški nedostatek zaobijenih, močnih osebnosti. To zaključujem iz onega stalnega refrena, ki se leta in leta ponavlja v hrvatskem javnem življenju, v politiki, v družtvem, pridobitnem, kulturnem življenju: »Nimamo ljudi, dorasli situaciji, imamo ljudi, celo sposobnih, a niso edni ljudje, niso značajni. Nihova celica ima nekje neko razpoko v včinoma niso sposobni prestati skušnjavo, niti izpolniti pričakovana, ki se stavljajo nanje. Vsi mi čutimo celo nekako nazadovanje. Vsi čutimo, da so osebnosti naše starejše generacije one, ki računajo svojo mladeničko dobo, vse postajanje bliže vodri dobi našega narodnega preporoda in ki nas zdaj po vrsti ostavljajo, da so one boljše in močnejše od onih, ki jih zamenujejo danes...«

A. C. Matič označuje svoje sodbne rojake na svoji jedrnati in rezki način: »Naši današnji ljudje mi nizakor ne ugajajo. Lenobe, prazne glave, slabe duše...«

All nit teoretski nismo poskušali rešiti vprašanja. Ne spominjam se, da bi načelj kje v naši literaturi poskus teoretskega rešenja problema, ki ga je Gjalski narodu stavljal na dušo. Nit Gjalski, niti Novak, niti Kozarac sam, ki se jim ne more odrekati, da bi ne poimili vse važnosti in težine tega problema. Dasi veliki čestilok Gjalskega, ne morem soglašati z njim, da je dovoli moliti k Bogu, naj da našemu trdinskemu na-

* Iz predgovora Rođ sveta dr. Iv. Pišlarjeve knjige »Borba za vrednost svojega doma. Poskus filozofije slovenskega individualizma. Zagreb, Naklada St. Kugli, 1922.

rodu značajev. Vobče menim, da je to čakanje na pomoč odzunai, na delovanje neko višje sile izven nas eden izmed bistvenih momentov slabosti hrvatskega karakterja. Ker to čakanje pomoči odzunai brani hrvat. človeku, da razvije brez ostanka vse one sile, ki v istini v nem dremljejo.

Smatram pak, da je skrajnji čas pristopiti k rešitvi naloge, ki je obsožena v omenjeni molitvi Gjalskega. Mislim, da je za to danes čas kakor ni bil... Ni dvoma, da bodo naši uspehi odvisni v prvi vrsti od kvalitete naših ljudi, in ako želimo v XX. stoletju doseči boljši uspehov nego smo jih dosegli v XIX., moramo po mojem uverjenju v prvem redu početi zakovost našega hrvatskega materiala...«

Gre torej za način, kako dospemo do popularnih ljudi, do močnih pojedincev, do značajev... Nalašč sem se spominjal velikega hrvatskega romansera Gjalskega. Poglavitno nemu se zahvaljujem da je rak-rana hrvatskega narodnega življenja, slabost značaja hrvatskih ljudi postalata od rane moje mladosti predmet zanimanja, očažanja in razmišljanja...«

Razmišljaloc leta in leta o tem problemu sem dospel končno do zaključka, da vprašanje slabosti značaja ni samo hrvatsko, nego da je na spoto obče slovensko vprašanje.

Potrditev za to počmolovanje sem našel ne le v opazovanju sedanjosti, nego tudi v slovanski zgodovini. Opozorjam n. pr. na opazko Nestorjevo, kako so Rusi klicali varžake Ruodse: »Naša zemlja je prostrana in bogata, toda reda ni v njej. Pridite in vladajte nad nami!« V tem spoznavamo kljuc za značaju slabega za »močno roko...« Nadalje nažlostno ulogo, ki jo je v minoli svetovni vojni igrala velika Rusija. Zlomila se je, ker po značaju svojih ljudi ni bila dorasla svojima partnerjema: Angleški in Franci. Povsem precizno je izrazil to misel Kozarac, nisoč: Jaz mislim, da to ni samo pri nas Hrvatih, — to je pri vseh Slovanih, — to je morda značilna noteza inferiorne rase, kakor nas Slovane nazivajo Romani in Germani. Navadno smatrano za zlobnost, ker nas tako nazivajo, — ali če človek zdravo pomislí, koliko nas je v Evropi, a smo vendarle povsod robovi sosednjih narodov, onda moramo res pri-

znoti, da nam nečesar manjka, da bili gospodarji, a ne služe. — »Storite kaj, pa se vam bom klanjal!« pravi Evropa, »a dotelej ste interior na rasa...«

Svedski učenjak Kiellén izrecno konstatra, da so Slovani v bivši habsburški monarhiji imeli po številu večino, a da je kakovost njihovega prebivalstva bila slab (Es tehtih ihnen an Qualität!) Ta sodba, ki hoče dokazati, da je povprečna kakovost ljudskega materiala pri Slovanih bivše monarhije slabša nego pri Nemcih, Italijanah in Madžarjih, teme v glavnem na tem, da Imajo Slovani manje zrelih, ustaljenih in močnih značajev. Dasi mi ta konstatacija ni ljuba, a ne more biti brijetna nobenemu Slovanu, moram priznati, da jo smatram v bistvu za pravilno. Mislim pa tudi, da je ta činjenica bila tudi oni realnopolitični fakt, zaradi česar so nas omenjeni narodi lehko tako dolgo držali v odvisnosti...«

Po mojem uverjenju ima slabost karakterja pri Slovanih svoj vzrok v zgodovini njihovega razvijanja, v njihovi etnički ontogenezi. Vsi Slovani so imeli v neki periodi svojega razvoja zadružno kot formo socijalne organizacije. V zadruži, v tei kolektivistični biološki formi so se odzajala, si hipertrofirali kolektivistični element v psihici Slovanov, a so znamenili individualistični...«

Tako je, statistično gledano, popreči slovanski človek slabši in šibkejši od nemškega, italijanskega, angleškega, francoskega. Ruska misliščija Kavelin in Mihailovski podčrtavata moralno slabost ruskega človeka. To pa ni nič drugačega nego povjav obče njegove slabosti in velja več ali manje tudi za vse ostale Slovane. Masaryk na naglavu pri Rusih njihovo brezbržnost, nemarnost in lenobio.

Vsemu temu je po mojem preniranju kriti nedostatek slovenskega individualizma...«

Zato sem se lotil nosila ter objavljam skromni svoj poskus filozofije slovenskega individualizma kot teoretski poskus sredenja, harmoniziranja in okrepljenja posebej hrvatskega, a slovenskega človeka vobča.

BORBA ZA MADŽARSKI PRESTOL.

— Budimpešta, 8. aprila. (Izv.) Legitimisti so pričeli z veliko propagando v prilog Ottonu II. Zanimivo je tudi dejstvo, da se vodva Žita v izredno topih besedah zahvalila v svojem in v imenu Ottona II. madžarskega kralja, grofa Appony-ja za iskreno sožalje madžarskega naroda za pokojnim razkriljem Karola.

pisalo kot dandanes, še nikoli toliko slabega in praznega. Z izredno lehkomeščnostjo pisarijo danes kar vseprlek: šolska deklica, ki se borja s slovencem, začetnik, ki ne zna niti jezik... Čemu pa ne bi, saj zasluzek je lehak, opravilo ni težko in tiska se vse. Malo pokričiš, udariš na veliki bober in če je spisek za nič, ga krstil z »novoumetnostjo. Ti, reakcionarec, ki ne veš, da pomeni metalentiranost novo umetnost! Ti, filister, ki si domnevajo, da je pisateljev delo; trdo in surovo delo, muka in napor. Kaj še! Pisateljevanje je najlažja reč. Pri nas namreč. Zakaj čas je votel in prazna v Šimboli vpiješ in kriči, tembolj odmeva v praznosti. — A je nekaj tihih ljudi, ki grade in snujejo, iščoč svojih potov, obravljajo in oblikuju prestrašno lico svojega časa, tenko prisluškajo klicem bodočnosti, samikajoč se v davnine človeštva in rodov, s razgorelo bakljo svojega samotnega, večno živoga duha sredi vseobč brezručne teme. A kakor počast leži na njih ploči mora naših dñi. Slovenski pisatelji je dvojen proletarec: ne samo, da se mora z nezasilanim naporom boriti za svoj fizični obsta-

nek (resno in dobro delo, plod enega ali večih let se honorira z eno ali dvamesečno normalno plačo, z desetprocentnim odstotkom tega, kar se plača za natisk in papir istega dela), tudi duh mu hočejo proletirati. Ukljenec je v svoj krog, ne more ven iz svoje province, njegovim inspiracijam ne dado pobude, njegove knjize, najsi vredno in pomembne, leži in se prsač po knjigah. V Slovenje še ni segel rešpekt pred njih jezikom, ljubezen do njih knjige še ni proniknila v tiste socialne plast, kamor bi že davno, davno moral. Multimilijonarje poznam, bogati in slika kulturni trgovci so v Ljubljani in po drugih naših mestih, ki ne dajo (iz principa menda?) niti belič za domačo lepo knjigo. Inozemski šund jim je ljubši, če sploh kaj bero. Tako precizno odklanjanje domačih stvari, ki jih niti ne poznamo, je zmrlom znamenju majhnih kramarkih duš. S takimi protikulturalnimi tendenciami bo treba o priliki javno in polmenoma obračunati, ožigati njih pastvno rezistenco! Slovenski bogati filister naj se končno zaveda, da je njegova prokleta dolžnost, pospeševati kulturna prizadevanja svojega ljudstva. Ali naj več-

Konferenca v Genovi.

SLOVENSNA OTVORITEV KONFERENCE. PRVA DISHARMONIJA MED LLOYD GEORGE MIKI.

Genova, 10. aprila (Izv.) Danes dežuje ves dan. Avtomobili z zastavami raznih delegacij dirijo po mestu in v vojno člane delegacij proti paladi San Giorgio. Že izbira te palade za prvo sejo imo zgodovinski simbol, ki naj bi označil upor in nadre za gospodarsko novo Evropo. V tej paladi je bila leta 1407 ustanovljena banka Sv. Jurja, tako se imenoval namreč kolegij 8 svetnikov, ki vodil gospodarstvo državnega imetja in kontrolo nad državnimi dolgovimi. Ta inštitucija je bila odpravljena v obdobju popolne neodvisnosti in je izbrana v občinstvo. Na tej konferenci je edenkratno vse skupno sovražje, vladajoče med vso Evropo. Gre tedaj na konferenca za stvar stroga gospodarskega značaja in eden sodelovanja ni izdelevan noben narod. Zelimo skupnega delovanja, da moremo odstraniti posledice vseh vojn. Na tej konferenci je edenkratno vse skupno sovražje, vladajoče med vso Evropo. Tu ne poznamo ne posljedila, ne sovražnika, na poznano ne smagvala, ne premagana, posnamo se le kaj ljudje in narodi, ki hočejo zdraviti vse svoje moči na skupno gospodarsko stvar. V gospodarskem osrnu potrebuje Evropa mnogo. Nekateri kerajo srednje in vzhodne Evrope, posumno Rusijo, ki so pred vojno bili krepak člen gospodarske organizacije Evrope, so vodili velad vojne in po vojni razigrani. Njih gospodarska obnova je za Evropo nujno potrebna. Tvorimo gospodarsko vlogo, v kateri je vsek člen potreben.

Italijanska vlada je pripravljala sodelovanje na gospodarski obnovi Evrope in dosegla rezultat, povoljno za vse evropske države. Nujni so problemi finančni in gospodarstva, omeljevji promocije in denarja in izmenjanju menihov tečajev. V vseh teh vprašanjih je potreben sodelovanje vseh držav. Močna si mora podpreti slabšega, vendar ne način, da niso dotaknjene njegova pravice avtonomije in suverenosti posameznikov.

Govor predsednika De Facta je vsek člen potreben. Govor predsednika De Facta je vsek člen potreben. Konferenca sprejela s velikim in živim odobravanjem.

Govori drugih državnikov. Med spletano tišino in z veliko nepotestjo je nato konferenca sledila govorni Lloyd George. Njegov govor je bil mestoma večkrat z živahnim plaskanjem prekinjen. Pomenil je, da je bil njegov zaključni stavek: »Mesto Genova, od koder je svobodno odpeljalo Krištof, da odkrije Ameriko, ima sedan veliko in težko nalož oblikati Ameriki Evropo.«

Francoski minister Barthou je poskrival konferenco v imenu Francije, zaglašujejoč pripravljenost Francije sodelovati pri obnovi Evrope. Francija je prišla na konferenco, da razpravlja o vseh vprašanjih z najboljšo voljo. Zrtvovana je mnogo in se mnogo trudila. Francija je vztajala glede programov konferenca pri tečkah, ki so bile sklenjene in določene na konferenci v Cas-

matike je prikazan v Golijevi ilustracijski sliki »Pri kralju Matjažu«. Prizor je poln intimne lirike in vsebuje toliko sodobnih reminiscenc ter vprašanj, ki razburajo naš čas, da povsem spada v resno revijo, ki horči nudit preglej preko vsega točnega umetniškega snovanja med Slovenci. V dramskem delu je poleg navedenih v tretji številki Fr. Lipaka enodejanka »Cvetje bajame«. Če zanimalivo dejanje se vrši v Albaniji in je vse prenovočno s poetijo mohamedanskih Srbov. V pesniškem delu bo čitatelja predvsem osvojil v tretji številki priobčeni Gradnikov »Tehnični pundi«, ciklus petnajstih sonetov. Gradnikova lha, vse začrta nesem je znana iz »Padajočih zvezd«. Tudi v tem ciklu je Gradniku predvsem za »čtimungo«, a se vendar njegov stilsni kondenzirani vers stopnjuje včasih do dramatične napetosti. Gorčanci, zlasti oni tam za mejo, bi morali znati, da pesni naizust... V drugi številki je obival Zvonov urednik dvoje pesmi iz svoje knjige »Moj beli alkastro« in mladi A. Vodnik dvoje brezinovsko-mišenskih molitev v krepkem notranjem ritmu. — Pripravljen del je pester in raznolik. Poleg Kozakove »Tehni-

besu z dne 6. januarja. Francija neče na konferencij delovati negativno. Njo urokovnjaki so izdelali pozitivne nante za gospodarsko in finančno obnovo Evrope. Program in geslo Francije je: Mir in delo!

Družbeni kandler dr. Wirth je v imenu nemške delegacije pozdravil konferenco v nemškem jeziku. V svojem kratkem govoru je naglašal iskreno pripravljenost Nemčije prispevati k resni modni k obnovi Evrope. Naglašal je princip, da naj so razprave polnoma gospodarskega značaja brez jasne politične primesi, ker so na konferenci vsi narodi enakopravni. Nemška delegacija je izdelala praktične načrte za izvedbo gospodarskega in finančnega oz. prometnega programa konferenca. Nemčija nastopa načelo svobodne trgovine in svobodnega prometa. Sedaj postavljene zaprake se morajo odstraniti!

Med splošno sensacijo je govoril sekretar evropski javnosti ruski delegat Čičerin. Njegov nastop je vzbudil francoskih krogov odpor, drugod pa sensacijo in veliko sanjanje.

Čičerin je v svojem govoru izrekel, da bo predsednik De Facto, odločeno pa proti temu, da bi konference razpravljala samo o točkah, sprejetih v Cannesu. Ce hoče Francija priti z naslovom jugoslovenstva Rusiji nasproti, mora prilist tudi v razpravo o splošnem razročenju. Ta točka ni v programu, dolожenem v Cannesu, vendar pa zahteva Rusiju, da se izvede razročitev. Rusija je pripravljena odpeljati vso svojo vojno takoj domov, če enako storiti tudi Francije.

Francoski delegat Barthou je takoj protestiral proti izjavljanju Čičerina in vstrejal pri zahtevi, da sedanja konference razpravljala samo o točkah, ki so bile določene v canneskem programu. Nastop med obema je bil precej dramatičen. Čičerin je Barthou-taki odgovarjal in srečano izjavljal, da Rusija je takoj razroči, če to storí Francije.

Nastopili so momenti, da konferenca preneha in se razide že pri prvi pleharni seji. Bistromnost in mirotubnosti Lloyd George pa se je sahvaliti, da je s svojim pomiriljivim govorom ohranil konferenco na višini in da se je zaključila svečanemu trenutku primerno. Lloyd George je prosil Čičerina, naj konferencija takoj ne sili v rešitev novih problemov. Pomirjevalno je vplival tudi De Facto.

LLOYD GEORGE ZA ZBLIŽANJE JUGOSLAVIJE IN RUSIJE.

— Genova, 11. aprila. (Izvirno.) Zunanji minister dr. Ninčić je v nedeljo dopoldne prejel vabilo Lloyd Georgea na sestanek v svrhu razgovora o odnosih in stikih med sovjetsko Rusijo in Jugoslavijo. Ko je minister dr. Ninčić odšel v kraljevo palačo v Genovo, je zaznal, da se sestanek z Lloyd Georgeom ne more vršiti, ker že traja predkonferenca saveznikov. V imenu Lloyd Georgeverem je na to sprejet ministra dr. Ninčić angleški finančni minister sir Robert Horne. Razgovor je bil o sovjetski Rusiji in o stališču Jugoslavije glede priznanja sovjetske vlade. Istočasno je naznanih sir Horne dr. Ninčiću, da vrla med Francijo in Anglijo popolno sozlaste v vrnjanju priznanja sovjetske Rusije. Po francoskih in angleških načrtih se ima priznati sovjetska vlada pod sledičima pogojem: 1.) Nohen officialni zastopnik ne bo odposlan v Moskvo, dokler sovjetska Rusija ne prizna dolgov carstvene Rusije in ne da zagotosti varanci za tuji kanital, investiran v Rusiji. 2.) Če sovjetska vlada pokaže iskrenost in odkritost, takor v zadnjih mesecih, je dana možnost, da se jo prizna.

— ki je koncipirana po načinu najboljših ekspressionistov, kakršni so med Nemci in pr. H. Mann, K. Edschmid, i. dr. in ki se je v tretji Številki pričela bližati svoji peripetijski, uredištvo leto objavljati Luhovega »Angelina Hildaria«, starokorotanski roman, čigar sveženjalno pripovedovanje v slogu Bedřichovega znamenitega »Tristana in Izolde« bo čitatelja objelo s svojo bujno fabulo, da se bo zamaknil v poezijepolne srednjeveške viteške svetove. Zrazen navedenih je v pribovednem delu polno drobža: novlet, črtic, slik. Omenjamamo samo prenežno Jarčovo »Vazo s tuberozami«, Albrehtovo in Boriljevo črtico. Bevkovo posrečeno psihološko analizo »Demon«, Zorev sveži odlomek »V ljubezni in M. Kmetov akvarelne sličice. — Med eseji se izhaja V. Moletov poljudni in interesantni članek o »Umetnosti in naravi«, vprašanju, ki je zlasti za sodobna umetnostna razmobilovanja zelo važno, dalje profondno, z vročim žarom pisano razpravo N. Berga o Dostojevskega junakih in ruski revoluciji; v tretji Številki pa je pričel izhajati esej docenta J. Kolemine »Pogledi na sodobno pesništvo«, ki skuša analizirati najno-

Politične vesti.

— Shod zaupnikov demokratske stranke v Mariboru. Dne 9. t. m. se je vrnil v Maribor zbor zaupnikov demokratske stranke na mariborsko volilno okrožje. Udeležilo se ga je okrog 400 zaupnikov. Shodu je predsedoval strankin podpredsednik dr. Vladimir Ravaihar, ki je imel daljši otvoritveni govor, v katerem je povdral državno in narodno jedinstvo ter očrtal demokratske stranke za ureditev in konsolidacijo naše kraljevine. Kot prvi govornik je nastopal posl. dr. Veseljan Kukovec, ki je orisal pozicijo demokratske stranke in obširno razpravljal o razmerah v naši napredni javnosti. Zlasti obširno je govoril o nalogah te javnosti ter povdral, da morajo naprednjaki združiti vse svoje moći, skočno zagotoviti vse pridobljive, ki jih je narodu prinesla svoboda in ujednjenje. Nato je razpravljal o splošnem političnem položaju v državi in v Sloveniji dr. Albert Kramer. Kritiziral je politiko slovenskih opozicijskih poslanec ter se dotaknil volitve v oblasti in sreži, kateri so izvedeli najkasnejše prihodnje spomlad. Tudi dr. Kramer je kazal na potrebo koncentracije vseh naprednih sil. V imenu obrtnikov je govoril Ivan Rebek iz Celle, ki je pozabil vse zavedne obrtnike v mariborskem okrožju, da se pridružijo demokratski stranki. Lovro Petovar iz Ivanjkovcev je govoril o težnjih slovenskega kmeta: župan Podlesek iz Prekmurja je prinesel pozdrave kmetiških somščenikov iz Prekmurja; brezki župan dr. Zdolšek je govoril o upravnih razdelitvah slovenskega ozemlja in izrazil prepričanje, da ostanejo sodna okrožja v Posavju nedotaknjena: dr. Reisman je razpravljal o kulturnem delovanju, g. Bizjak pa je očrtal zahteve obrtniškega stanu. Na predlog dr. Lipolda se je sklenilo ustanoviti poljuden tedenik za mariborsko okrožje, ki se bo imenoval »Narodni list«. Na predlog urednika Spindlerja so bile sprejeti rezolucije, v katerih se zaupniki izkrajo za absolutno narodno in državno jedinstvo, za decentralizacijo uprave, za ustanovitev mariborske oblasti, za povedi kmetijske, obrtniške in industrijske produkcije, za regulacijo valute in prometa in za nedotakljivost lastnine bodoči mariborske oblasti. Zbor zaupnikov se je izjavil proti naknadnemu prepisovanju davka na volni dobitek za leto 1920. ter odobril akcijo za združitev naprednih organizacij, ki so za državno jedinstvo, in ki imajo pozitiven gospodarski program. Okrožnemu odboru se je naročilo, naj nadaljuje akcijo za koncentracijo naprednih sil v svrhu izvedbe volitve v oblastno skupščino.

— Slovenski separatizem. Zagrebški »Pokret« piše: »Naši blokisti pozdravljajo z veseljem separatistično gibanje v Sloveniji in ga komentira, kakor da je že vse Slovenija separatistična. Razumljiva je njihova radost nad polovo par prištev starega Avstrijana dr. Susteršiča. To je temboli razumljivo za onega, ki ve, da blokati ne uživajo v slovenskem svetu nobene simpatije. Na Češkem sovornilo o njih s prezirom, ravno tako na Poljskem in niti Bolgari se jim ne laskajo. Blokisti neprestano analizirajo na kulturen svet, toda niti v slovenskem svetu ne morelo načiti nobenega, ki bi odbraval nihovo politično delo. Sedaj se radijuje novemu zavezniku, ki naj bi bil »slovenski narod«... Vsa absurdnost teorije o slovenski samostojnosti in državi je razvidna iz enega samega pogleda na sovražni jug in na sovražni sever. Duša slovenskega plemena se zaveda skupnosti z ostalim našim narodom. Ponolni razvoj slovenske duše je mogoč le v naši ponolni kulturni in politični skupnosti — v Jugoslaviji, kar so dokazali Slovenci pred in po volni s svojim delom in zanimali s krvjo svojih sinov v Dohrudi in Makedoniji. To je vse res, kar nišči »Pokret«, takisto na te tudi res, da je marsikater izmed Slovencev postal separatist zaradi skratno zani-

vejsa literarna gibanja, ki vro skozi novočni umetniški svet. Angležinja F. S. Copeland podala interesantne impresije o Zupančevih prevodih Shakespearea — književna poročila pišejo — objektivno in informativno — V. Mole, Fr. Koblar, J. Vidmar, J. Jurkovič, I. Zorec, M. Jarc, Fr. Veber f. dr., v Kroniki pa poroča že obširno in z veliko ljubezijo J. Kozak o slovenski drami, prof. Kiričić o prof. Murkovi razpravlja o početku jedinstvenega književnega jezika Hrvatov in Srbov, A. Debeljak »o dadaizmu« i. dr. —

Vtič prvih treh številk je — kakor rečeno — dokaj povoljen. Končno veljavna kritika seveda še ni mogiča, dokler ni letnik zaključen. Eno pa je gotovo: to, da je volja resna in prizadevanje pošteno, nuditi občinstvu koncem leta knjigo, ki bo opravljevala svoj obstanek z umetniško pomembnostjo svoje vsebine, ne pa par sto strani broječi tiskano makulaturo. Dolžnost občinstva je tedaj, da cenil to prizadevanje in ga zgodno podpira, ker s tem ne daje pobude samo založništvu, temveč tudi pisateljem, katerih honorar zavisi od števila naročnikov! K.

krne državne uprave, ne morda doma, marveč v centru. Ako ne bo upravljiščni aparat bolje funkcionaliral, bodo separatisti, le ne prikrivljajmo si tega, rasli, kakor gobe po dežlu.

= Praktično jugoslovenstvo. »Zivotne pise: Razpravljali in pisali smo o nacionalnem jugoslovenstvu kot rezultatu naše borbe za osvobojenje, kot žrtveniku elite našega naroda, kot veliki duševni sili, ki spaša naše duše. Razpravljali smo o socijalnem jugoslovenstvu, o jugoslovenstvu kot pogoju za naš socialni razvoj in neobhodni potrebni za rešitev naših socijalnih problemov. Razpravljali smo tudi o političnem jugoslovenstvu kot novi direktivi naše politike v splošnem smislu. Poleg vseh teh teoretičnih razprav pa nam manjka jugoslovenstvo v praksi vsakdanjega življenja. In ravno v naših časih, ko delamo pri ureditvi našega javnega življenja in konsolidaciji naše države, nam je treba mnogo praktičnega unitarističnega, mnogo praktičnega unitarizma. V objektivnem razsojevanju našega vsakdanjega skupnega življenja, nam manjka stališče širokega jugoslovenstva. Vedno govorimo o jugoslovenstvu kot predmetu izven diskusije, o unitarizmu, ki je edina rešitev iz zamotanega jugoslovenstva v praksi vsakdanjega življenja. In ravno v naših časih, ko upravlja v oblasti in sreži, kateri so izvedeli najkasnejše prihodnje spomlad. Tudi dr. Kramer je kazal na potrebo koncentracije vseh naprednih sil. V imenu obrtnikov je govoril Ivan Rebek iz Celle, ki je pozabil vse zavedne obrtnike v mariborskem okrožju, da se pridružijo demokratski stranki. Lovro Petovar iz Ivanjkovcev je govoril o težnjih slovenskega kmeta: župan Podlesek iz Prekmurja je prinesel pozdrave kmetiških somščenikov iz Prekmurja; brezki župan dr. Zdolšek je govoril o upravnih razdelitvah slovenskega ozemlja in izrazil prepričanje, da ostanejo sodna okrožja v Posavju nedotaknjena: dr. Reisman je razpravljal o kulturnem delovanju, g. Bizjak pa je očrtal zahteve obrtniškega stanu. Na predlog dr. Lipolda se je sklenilo ustanoviti poljuden tedenik za mariborsko okrožje, ki se bo imenoval »Narodni list«. Na predlog urednika Spindlerja so bile sprejeti rezolucije, v katerih se zaupniki izkrajo za absolutno narodno in državno jedinstvo, za decentralizacijo uprave, za ustanovitev mariborske oblasti, za povedi kmetijske, obrtniške in industrijske produkcije, za regulacijo valute in prometa in za nedotakljivost lastnine bodoči mariborske oblasti. Zbor zaupnikov se je izjavil proti naknadnemu prepisovanju davka na volni dobitek za leto 1920. ter odobril akcijo za združitev naprednih organizacij, ki so za državno jedinstvo, in ki imajo pozitiven gospodarski program. Okrožnemu odboru se je naročilo, naj nadaljuje akcijo za koncentracijo naprednih sil v svrhu izvedbe volitve v oblastno skupščino.

= Časopis in tiskovna svoboda. »Jugoslovenski list« izvaja: V zadnjem času se mnogo govorovi in pise o novem tiskovnem zakonu, kateremu načrt bo kmalu izročen narodni skupščini. Upravljeno se je kritizira, da se je načrt izdelal brez sodelovanja strokovnjakov, to je novinarjev, in da bi mogel biti novi zakon reakcionalen. Upamo, da bodo poslanci novinari storili vse, da tiskovna svoboda ne ostane iluzorna. Novi zakon ne sme biti sredstvo za oviranje svobodne kritike in za likvidacijo tiska, ki s pomočjo javne besede deloma na zagrebških borzah predstavljajo vse zadeve in se tako vzvišajo v instituciji, kaj lahko in češ noč spremeni v zatočišču in zbirališču nam in vsem svetu zopnih verižnikov. Tako bi se tudi na primer ena izmed prvih nalog vsake borze, namesto koncentracija razpoložljivega blaga in v tem vezano reguliranje in vrednotenje na popolnoma in do dne izjavljivo! Kajti s ustanovitvijo borze pri nas v Ljubljani, bi se dosedel vsaj ravno naše gospodarstvo od borze pri nas v Ljubljani. Popolnoma pravilno je naziranje, da ima vsaka borza za svoj glavni namen in smoter olajšanje trgovine, regulacijo blaga in vrednotenje ter njihovega prometa. Ne sme se pa zoper pozabiti, da se ravno manjše borze zelo rado zlorabljujejo v špekulative namene in da se ta tako vzvišajo v instituciji, kaj lahko in češ noč spremeni v zatočišču in zbirališču nam in vsem svetu zopnih verižnikov. Tako bi se tudi na primer ena izmed prvih nalog vsake borze, namesto koncentracija razpoložljivega blaga in v tem vezano reguliranje in vrednotenje na popolnoma in do dne izjavljivo! Kajti s ustanovitvijo borze pri nas v Ljubljani, bi se dosedel vsaj ravno naše gospodarstvo od borze pri nas v Ljubljani. Popolnoma pravilno je naziranje, da ima vsaka borza za svoj glavni namen in smoter olajšanje trgovine, regulacijo blaga in vrednotenje ter njihovega prometa. Ne sme se pa zoper pozabiti, da se ravno manjše borze zelo rado zlorabljujejo v špekulative namene in da se ta tako vzvišajo v instituciji, kaj lahko in češ noč spremeni v zatočišču in zbirališču nam in vsem svetu zopnih verižnikov. Tako bi se tudi na primer ena izmed prvih nalog vsake borze, namesto koncentracija razpoložljivega blaga in v tem vezano reguliranje in vrednotenje na popolnoma in do dne izjavljivo! Kajti s ustanovitvijo borze pri nas v Ljubljani, bi se dosedel vsaj ravno naše gospodarstvo od borze pri nas v Ljubljani. Popolnoma pravilno je naziranje, da ima vsaka borza za svoj glavni namen in smoter olajšanje trgovine, regulacijo blaga in vrednotenje ter njihovega prometa. Ne sme se pa zoper pozabiti, da se ravno manjše borze zelo rado zlorabljujejo v špekulative namene in da se ta tako vzvišajo v instituciji, kaj lahko in češ noč spremeni v zatočišču in zbirališču nam in vsem svetu zopnih verižnikov. Tako bi se tudi na primer ena izmed prvih nalog vsake borze, namesto koncentracija razpoložljivega blaga in v tem vezano reguliranje in vrednotenje na popolnoma in do dne izjavljivo! Kajti s ustanovitvijo borze pri nas v Ljubljani, bi se dosedel vsaj ravno naše gospodarstvo od borze pri nas v Ljubljani. Popolnoma pravilno je naziranje, da ima vsaka borza za svoj glavni namen in smoter olajšanje trgovine, regulacijo blaga in vrednotenje ter njihovega prometa. Ne sme se pa zoper pozabiti, da se ravno manjše borze zelo rado zlorabljujejo v špekulative namene in da se ta tako vzvišajo v instituciji, kaj lahko in češ noč spremeni v zatočišču in zbirališču nam in vsem svetu zopnih verižnikov. Tako bi se tudi na primer ena izmed prvih nalog vsake borze, namesto koncentracija razpoložljivega blaga in v tem vezano reguliranje in vrednotenje na popolnoma in do dne izjavljivo! Kajti s ustanovitvijo borze pri nas v Ljubljani, bi se dosedel vsaj ravno naše gospodarstvo od borze pri nas v Ljubljani. Popolnoma pravilno je naziranje, da ima vsaka borza za svoj glavni namen in smoter olajšanje trgovine, regulacijo blaga in vrednotenje ter njihovega prometa. Ne sme se pa zoper pozabiti, da se ravno manjše borze zelo rado zlorabljujejo v špekulative namene in da se ta tako vzvišajo v instituciji, kaj lahko in češ noč spremeni v zatočišču in zbirališču nam in vsem svetu zopnih verižnikov. Tako bi se tudi na primer ena izmed prvih nalog vsake borze, namesto koncentracija razpoložljivega blaga in v tem vezano reguliranje in vrednotenje na popolnoma in do dne izjavljivo! Kajti s ustanovitvijo borze pri nas v Ljubljani, bi se dosedel vsaj ravno naše gospodarstvo od borze pri nas v Ljubljani. Popolnoma pravilno je naziranje, da ima vsaka borza za svoj glavni namen in smoter olajšanje trgovine, regulacijo blaga in vrednotenje ter njihovega prometa. Ne sme se pa zoper pozabiti, da se ravno manjše borze zelo rado zlorabljujejo v špekulative namene in da se ta tako vzvišajo v instituciji, kaj lahko in češ noč spremeni v zatočišču in zbirališču nam in vsem svetu zopnih verižnikov. Tako bi se tudi na primer ena izmed prvih nalog vsake borze, namesto koncentracija razpoložljivega blaga in v tem vezano reguliranje in vrednotenje na popolnoma in do dne izjavljivo! Kajti s ustanovitvijo borze pri nas v Ljubljani, bi se dosedel vsaj ravno naše gospodarstvo od borze pri nas v Ljubljani. Popolnoma pravilno je naziranje, da ima vsaka borza za svoj glavni namen in smoter olajšanje trgovine, regulacijo blaga in vrednotenje ter njihovega prometa. Ne sme se pa zoper pozabiti, da se ravno manjše borze zelo rado zlorabljujejo v špekulative namene in da se ta tako vzvišajo v instituciji, kaj lahko in češ noč spremeni v zatočišču in zbirališču nam in vsem svetu zopnih verižnikov. Tako bi se tudi na primer ena izmed prvih nalog vsake borze, namesto koncentracija razpoložljivega blaga in v tem vezano reguliranje in vrednotenje na popolnoma in do dne izjavljivo! Kajti s ustanovitvijo borze pri nas v Ljubljani, bi se dosedel vsaj ravno naše gospodarstvo od borze pri nas v Ljubljani. Popolnoma pravilno je naziranje, da ima vsaka borza za svoj glavni namen in smoter olajšanje trgovine, regulacijo blaga in vrednotenje ter njihovega prometa. Ne sme se pa zoper pozabiti, da se ravno manjše borze zelo rado zlorabljujejo v špekulative namene in da se ta tako vzvišajo v instituciji, kaj lahko in češ noč spremeni v zatočišču in zbirališču nam in vsem svetu zopnih verižnikov. Tako bi se tudi na primer ena izmed prvih nalog vsake borze, namesto koncentracija razpoložljivega blaga in v tem vezano reguliranje in vrednotenje na popolnoma in do dne izjavljivo! Kajti s ustanovitvijo borze pri nas v Ljubljani, bi se dosedel vsaj ravno naše gospodarstvo od borze pri nas v Ljubljani. Popolnoma pravilno je naziranje, da ima vsaka borza za

Drugi sestanek v Rapalliu.

— Beograd, 11. aprila. (Izvirno.) Kakor omenjajo listi med njimi »Pravda«, so bila na včerajšnji seji ministrskega sveta prečitana poročila zunanjega ministra dr. Ninčiča o poteku razgovorov med njim in italijansko vlado glede izvršitve rapallske pogodbe. Teh poročil o seji izdani uradni komunike niti z besedico ne omenja. Zunanji minister je izjavil, da skuša italijanska vlada dosegci junktum glede Zadra in Baroša. Ministrski svet je sklenil, da se v zadevi definitivne izvršitve rapallske pogodbe ne store nikake koncesije in nikakom kompromisi.

— Genova, 11. aprila. (Izvirno.) Glede razgovora zunanjega ministra dr. Ninčiča z italijanskim ministrskim predsednikom De Facto in zunanjim ministrom Schanzerjem oz. drž. tajnikom Contarinijem so znane le deloma nekatere podrobnosti. Zunanji minister Schanzer je izjavil, da želi Italija voditi napram Jugoslaviji polonoma »novou politiko«. Naglašal je novo bazo italijanske politike, na podlagi katere bi se moglo doseči sporazumljenje glede izvršitve rapallske pogodbe. V bistvu je dosežen sporazum. Razgovori so trajali v soboto 8. t. m. in v nedeljo 9. t. m. Naš zunanji minister je po končanih razgovorih izjavil, da je zadovoljen z rezultati

drugega rapallskega sestanka. Razgovori pa so imeli povsem informativen značaj. V kraljevi palači v Genovi so se razgovorili v nedeljo nadaljevali med dr. Ninčičem, Schanzerjem in Contarinijem.

— Genova, 11. aprila. (Izvirno.) Ko se je v nedeljo 9. t. m. zunanj minister dr. Ninčič vrnil iz Nervija, kjer je bil daljši sestanek zastopnikov male antante, ga je obiskal v Santi Margheriti v hotelu Giugliemina državni tajnik zunanjega ministrstva Contarini, ki vodi sploh v zunanjem ministrstvu vso evidenco in kontrolo o izvedbi rapallske pogodbe in je obenem predsednik takozavnega Jadranskega odbora. Contarini je našemu zunanjemu ministru izjavil, da je prejel od ministra Schanzerja pooblastilo voditi definitivne razgovore o izvršitvi rapallske pogodbe. Razgovor je trajal eno uro. Contarini je izjavil, da je zelo težko rešiti vprašanje in naglašal stališče italijanske vlade, da se obe stranki izlaviti za to, da se res vprašanje Reke in Zadra istočasno. Zunanji minister dr. Ninčič te odbil ta predlog ter odločno zahteval, da se nosebe razpravila vprašanje baroške Luke, do sebe vprašanje Reke in posebe vprašanje Zadra oziroma izraznitve tretje dalmatinske cone.

RAZGOVOR S ČIČERINOM O RAZMERJU RUSIJE DO JUGOSLAVIJE.

— Beograd, 11. aprila. (Izvirno.) Posebni poročalec »Politike« A. Milosavljević je imel v nedeljo priliko v Genovi razgovariati z vodilem ruske delegacije komisarjem zunanjih zadev Čičerinom o razmerju Rusije do Jugoslavije in o domenu genovske konference. Tekom razgovora je kazal Čičerin veliko zanimanje za napredok naše države. Dopisnik je najprej vprašal, kakšno je Čičerinovo mnenje o uspehih konferenčne. Čičerin je kratko odgovoril:

»Upam, da pride do sporazuma med raznimi državami. Mi Rusi želimo mir. Mi Rusi delujemo za mir in s tem čustvi smo tudi prilis na genovsko konferenco. In potrebno je, da pride do splošnega sporazuma med državami.«

Dopisnik je dalje vprašal, kakšno politiko namerava sovjetska vlada voditi napram Jugoslaviji, ali nameščajo sovjeti nadaljevati dosedjanje politiko?

Čičerin je k temu vprašanju pridomil: »Toliko časa, dokler v Rusiji nismo imeli enotne fronte in smo se morali na vse strani boriti proti raznim neprilateljem, smo morali razvijati propagando in agitacijo tudi po drugih državah, da smo si olajšali svoj položaj. Danes nas nikdo ne napada in nimamo torej potrebe, da se vmešavamo v notranje razmere drugih držav, torej tudi v vaše ne. Vsa ka država nai dela kar hoče! Mi smo hoteli in želeli obnoviti stike z Jugoslavijo, vaša vlada pa je odbila razgovore. Kl smo iih hoteli imeti na Dunaju. Sovjetska vlada bo srečna, če more zonet stolni v zvezo z Jugoslavijo, ki nai ne ima dovoj trtev caristične propagande proti Rusiji v svoji državi, trtev elemente, ki organizira nove napade na sovjetско Rusijo.«

Vsi ruski intelektualci že leta dni delujejo v popolni soglasnosti s sovjeti. To soglasje je izrazeno tudi v sestavi naše delegacije. V tej delegaciji so zastopani konservativci, liberalci in ostali s sovjeti še pred letom dni nesoglašajoči. V naši dele-

gaciji se nahaja kot strokovnjak bivši general Vjehovski, vojni minister pod Kjerenskim, dalje poznavec mednarodnega orava prot. Ključnikov, član Kolčakove vlade, in general Novickij. Že sestava delegacije, je naglašal Čičerin, dokaže, da se je sovjetska Rusija organizirala in stremi za gospodarsko obnovo Evrone.

Dopisnik je dalje vprašal, kakšno politiko namerava sovjetska vlada voditi napram Jugoslaviji, ali nameščajo sovjeti nadaljevati dosedjanje politiko?

Čičerin je k temu vprašanju pridomil: »Toliko časa, dokler v Rusiji nismo imeli enotne fronte in smo se morali na vse strani boriti proti raznim neprilateljem, smo morali razvijati propagando in agitacijo tudi po drugih državah, da smo si olajšali svoj položaj. Danes nas nikdo ne napada in nimamo torej potrebe, da se vmešavamo v notranje razmere drugih držav, torej tudi v vaše ne. Vsa ka država nai dela kar hoče! Mi smo hoteli in želeli obnoviti stike z Jugoslavijo, vaša vlada pa je odbila razgovore. Kl smo iih hoteli imeti na Dunaju. Sovjetska vlada bo srečna, če more zonet stolni v zvezo z Jugoslavijo, ki nai ne ima dovoj trtev caristične propagande proti Rusiji v svoji državi, trtev elemente, ki organizira nove napade na sovjetско Rusijo.«

Fibich: Tiha noč. 4. J. B. Foerster: Sv. Vlach. J. B. Foerster: Orač. 5. V. Novak: Dvanajst belih sokolov. 6. J. B. Foerster: Himna (dva zbara). 7. K. Bend: Izgubljena mladost. 8. Kraszovský: Utopljenka. 9. B. Smetana: Kmečka.

— Prva jugoslovenska lovška koracičica — »Srečni lovec« za enoglasno petje s spremljevanjem klavirja in violinje, avtorja Ivana Rozmana se dobiva edino le v Narodni knjižnici in knjigarni Kleinmayr & Bamberg v Ljubljani.

— Godalni kvartet Zlka je po sijajno uspeh koncertih v Zagrebu in Beogradu dal svoj poslovilni koncert v Celju dne 8. aprila v razprodani dvorani hotela Union. Igrali so: Dvojak, kvartet F-dur op. 96. Schubert, kvartet d-mol (Smrt in devojka) in tri kraljevstva a) Oster: Menuet b) Nedbal: Valse triste in c) Kreisler: Ljubezensko veselje. Proizvajali so vse točke z veliko vnemo in s tistim čividnim veseljem do musiciranja, ki nekako sognitivo vpliva tudi na poslužitelstvo. Laho rečemo, da se ni bilo v Celju godbenega udruženja, ki bi si občinstvo tako osvojilo kot ti. Zato bode Zikocem Celje eden njihovih najlepših spominov. Od nas zdajajo v »svetu, in sicer v Nemčijo, kjer bodo najprej koncertirali v Münchnu. Želim, iz srca, da se uresničijo nade, ki jih goljimo mi o njih in o samih sebi. V Celju so igrali tudi »Menuet« že skoraj neznanega domačega komponista Slavka Ostera (učitelja v Celju), ki je s to skladom dokazal, da že srečno obvlada polifonični stavek, kjer so uveljavila vsaki instrument enakovredno. Niegov slog je moderen in kaže vpliv impresionističnih strou (Debussy, ruski moderni). Presenečljivo je, da ima Oster navzite svoti mladosti zo prečeteno številko orkestralnih del, med njimi raznokrat dobrovoljeno simfonijo, več simfoničnih slik, od katerih se bo ena: Krst pri Savlji, prerezala dne 22. 7. m. v Celju (orkester mariborske vojaške godbe). Niegova simfonija je načera opernega skladatelja g. Rista Savina tako navrhnila, da nameščava predčet v jeseni v Celju in Mariboru. Koncert, ki se bo končal izvajal izključno le Kompozicije Savina in Osterja.

— Srednji koncerti pravilno pevškega zbornika »Smetana«, ki se vrsti v sredo dne 19. aprila ob osmili zvečer v dvorani hoteja Union: T. A. B. Tovačovský: Domovini. 2. Ant. Dvojak: Milenski travički. 3. Za-

Kultura.

REPERTOIR NARODNEGA GLEDALISCA V LJUBLJANI

Drama.

Torek, 11. aprila: Zaprt. Sreda, 12. aprila: »Hamlet«. Izven. Četrtek, 13. aprila: Zaprt. Petek, 14. aprila: Zaprt.

Opera.

Torek, 11. aprila: Gostovanje ge. Vesel-Pola iz Zagreba. »Hoffmannove pripovedke. Red A. Sreda, 12. aprila: »Luiza«. Red D. Četrtek, 13. aprila: Zaprt. Petek, 14. aprila: Zaprt.

*
— Šentjakobski gledališki oder v Ljubljani, Florijanska ulica 27 L. Danes v tork dne 11. aprila ob osmih zvečer Rovettova drama »Nepoštenc«. Predpredava vstopnic v šentjakobski knjižnici od 5. do 7. zvečer.

— Sprememba dramskega repertoaria. Zaradi obolenosti gospa Danilove in gospa Šaričeve se vpripori Jutri, v sredo dne 12. t. m. namesto »Hamleta« Moliverova komedija »Namišljeni bolniki« za izven.

— Jugoslovenska umetniška razstava ob priliku poroka Nj. Veličanstva. Obvečajo član Strokovnega Udrženja Jugoslovnih Oblik, Umetnikov, da se priedi v Beogradu za čas kraljeve poroke umetniška razstava. Vsi člani Udrženja v državi se pozivajo, da se — v slučaju, da niso prejeli posebnega poziva — obrnejo na Udrženje v Ljubljani, Beogradu, Zagrebu in Sarajevu, kateremu pribadajo. Umetniki, ki ne pripadajo nobeni teh organizacij, imajo se istotako obrniti na organizacio dočasnega okraja, katera vrsti posredovalno ulogo za vse razstavljalce. Vsi dopisi umetnikov iz Slovenije naj se adresirajo na tajanstvo Štrek, Udrž. O. U. v Ljubljani. Tehnička srednja šola. — Predsednik R. Jakopič, tajnik Šantel.

— Varaždin in »Kučna na mariborskem edru. Števno uspešno prvenstvo v zagonu s gostovanjem ge. Antice Mitrovčeve, ki je v zadnjih dneh ponovno z edobravljem nastopila v dveh operetah na ednu Narodnega gledališča v Mariboru. Je v nedeljo dne 9. t. m. sledilo gostovanje v večlem (ansambelskem) gostovanju. Hercegovska drastična narodna drama »Vučina« je imela samu na sebi tako privlačno silo, da je bila hiša tako polna, kakor še nista pri nobeni drami. Težko je odgovoriti na vprašanje, kdo izmed Varaždincov je načelni zastopal svojo ulogo: terali so namreč vsi prav dobro. Večina moških je dala prvenstvo ge. Mitrovčevi, a nežni spol g. Tepavcu, mladina pa g. Dubočiču. Predstava sama je napravila globok vtis, čeprav večina ni razumela hrvaščine v tem narečju. Ostalo pa je odprto vprašanje, spada li ta drastična drama na naš oder? Na noben način pa k tej drami ne spada naša nežna mladina, kateri bi se moral pristop neravnost zabraniti.

— Poljasnilo umetnikom. Na drugem mestu objavljamo oficijelno obvestilo o prireditvi jugoslovenske razstave v Beogradu. Pravilnik, ki to razstavo se je ustavil v sporazumu z državnim odborom in vseh organiziranih umetnikov. Pogoji so prav ugodni. Neorganizirani umetniki se razstave seveda tudi lahko udeležejo in S. U. J. O. U. je prevzelo tudi za te posredovalno vlogo. Kot posamez razstavljajoča grupe pridejo v poštev za Slovenijo »Društvo slov. upodabljajočih umetnikov«, klub »Sava«, klub »Mladini« in klub »Grahar. Ti izberajo z lastnega stroge juryje dela svojih članov. Dela v klubih (državnih) službah, najprej v tiskovnem uradu v Beogradu, kasneje pri okružni upravi v Pirotu in Tetovu. Napisal je velik roman o Aleksandru in Draži ter nasikal vse avstrijske politične in gosподarske spletke proti Srbiji od Milanovih časov do smrti zadnjega Obrenovića. Romana si nisem smel unati priobčiti, saj bi bil zanimalen po prvo vrsto. Kar je v Primorju zdaj fantov deklet, kar je po Krasu še mož in žena, v Istri in Brdih snov in hčera, z gnevom zališi so robi si srca — pa bi jim pel o ljubezni poet?

Poi o sovraštvu in uporu poet! dvigni za nas našo uklonjeno pest, v pesem iztisni vso našo bolest, kritki na nas med vetrove čez svet, zna naj ves svet, da tvoj rod je prokle poet, poet!

Lepo je opisal Grudna kot pesnika predavatelji sobotnega večera, g. K. Kosovell.

Ali predavatelja, kakor tudi pesnika more dovoljno razumeti le oni, ki sam čuti vso bol in nesrečo, ki je zadela dobit primorski narod, katera bol je kot izvestno po- gedenata slika, izkrstalizirana v Grudnovih poezijah.

Cujo in odlomek pesmi: »Tržaškim bratom:«

Dol od Logatca tik od Ljubljane

črna so vrane

krila ogromna čez svef razprostire,

zarje za njimi za nas so umre

črna sence so pale čez Kras,

črna sence zakrile so nas. —

Pa smo rok si zarli obraz:

Kje je Matijaž, o kje je naš kralj?

Ni nas pozdravl, ni pričel med nas,

dol od Logatca ni stopil čez Kras...

Kje si Matijaž, o kje si, naš kralj?

Tako pretresljivo in bolesno je —

skozi Grudnovo pero — vsklikalo in se

vsklikalo nesrečno naše ljudstvo ob sinji Adriji, med tem, ko se strankir v srednji Jugoslaviji prekajo in lisači za strankarske principe in še za kaj drugega..

Ali kakor primorski bratje trdno verujejo v svoje odrešenje, tako pojte tudi niki pesnik:

Bratje, protroba ni naša zlagana,

bratje, poglejmo si v srca teptana:

mračna v brezupu, v boli rdeča,

v gnevnu so črna, v umu goreča,

vojska Matjaževa mrko bedeča,

vojska Matjaževa kralja še čaka

dol od Logatca iz črnega mraka ...

Pričel bo dan, ko vojska fa vstane,

ne kot volnikov izmučena vrsta,

kakor požar,

ki izvrši se, hrizgne in plane

v zbiljih krvavih v drveči vihar —

ah, in faktar

Eli homo sami v Ljubljano iskat,

v Zagreb in Belgrad si kralja iskat,

moli bratje iz Trsta, bratje iz Trsta.

Poleg predavatelja sta ga Kragelj ml.

in Benčina recitirala več v srce segajok

»Primorski pesmi in »Narcise«. Vmes je

pa neutrudljivo napolnil pesni vrl prof. Kazinov kvartet, ki je po vsakem močnem izvajal zel burno pojavljal hvaležnega občinstva.

Da, prav len večer je bil! Hvala naši

srednješolski mladini, ki je prav za prav

dale inicijativu zanil. Upamo, da se bo za

na

Dnevine vesti.

V Ljubljani, 11. aprila 1922.

→ Razdelitev države v oblasti — odločena? Iz Beograda smo dobili vest, da sedaj vladje ne namerava izvršiti razdelitev države na oblasti, kakor je to predvideno v znanem zakonskem načrtu. Na to odločitev je baje vplivalo ne toliko odpor opozicije, kakor predvsem ozir na raznere na Hrvatskem. V vladnih krogih so prišli do vplive tisti, ki so zatrjevali, da bi razdelitev države na oblasti v smislu svoječasnega vladnega načrta samo poostrial in poglobila spor s Hrvati. Ker se vedno bolj utrjuje prepiranje, da je treba v državnem interesu s Hrvati najti vsaj nek modus vivendi, ako se noče tretjar države na rob propada, obstaja namen odgoditi razdelitev države na oblasti na nedoločen čas. Za enkrat bodo torej ostale še doseganje pokrajine s svojimi pokrajinskimi vladami. Med tem pa bo vladu skušala stopiti v stik s hrvatskimi krogji ter skleniti z njimi sporazum. Selo na podlagi tega sporazuma bo vladu pristopila k definitivni razdelitvi države na oblasti ali pokrajine.

→ Vprašanje preosnovne porote. O tem predmetu priredi društvo Pravnik diskusijski sestanek v sredo, 13. t. m. popoludno ob pol. 5. uri v sodni palaci (soba št. 79). Poročevalce bo univ. prof. dr. M. Dolenc.

→ Jugoslovensko-českoslovaška liga v Ljubljani priredi v torč dne 11. t. m. ob osmih zvečer predavanje v Mestnem domu s sklopčinimi slikami. Govoril bo dr. Riko Fux o telesni vzgoji in živiljenju v prirodi (Skavting). Vstopnina 1 Din za osebo. Opozorjam naše občinstvo na to zanimivo predavanje.

→ Varanje javnosti. Uprava »Jugoslavie« razpošilja okrožnice, v katerih zatrjuje, da je njen list »neodvisen glasnik javnega mnenja«, ki mu je »strankarstvo tujec, da piše brez strankarske zagrijenosti«, da se ne bavi »z brezplodnimi, zagrijenimi strankarskimi polemikami« in da »ne zastopa nobene stranke«. Količ besed, toliko nerescen! Občeznano je vendar, da je »Jugoslavie« glasilo narodnosocijalne stranke, zato je laž, da bi bil list neodvisen organ, kakor je tudi zlagano, da piše brez strankarske zagrijenosti in da se ne bavi z brezplodnimi, zagrijenimi strankarskimi polemikami. Vzemite sami list in roke in prepirčali se boste, da poleg »Novega Časa« menita ni v Sloveniji lista, ki bi slikal vse v tako strankarski luči in špekularial toliko s strankarskimi strastmi, kakor »Jugoslavija«. Za to je navadno varanje javnosti,ako se hoče izigravati kot »neodvisno in nestrankarsko glasilo«, preračunjeno na to, da vijame na te lilmance čimnače politično nevednih kalinov. Pošten ta manever ni, a kdo bi bil danes pošten, ko je vse živiljenje usmerjeno v to, da se z najdovmljivejšimi sredstvi izbije za se čim načev osebnih koristi?

→ Za pomeč gladajočim v Rusiji. Dne 25. marca se je končno tudi v Ljubljani konstituiral odbor za pomoč gladilnim v Rusiji. V odboru so zastopane vse slovenske stranke, važnejše kulturne in humanitarne organizacije. Pokroviteljstvo so prevzeli: gospod pokrajinski namestnik Ivan Hribar, g. knez in škof Anton B. Jeglič, rektor vseučilišča g. prof. dr. Gojmir Krek in župan mesta Ljubljana g. dr. Perič. Vse v odboru zastopane stranke in korporacije bodo vrijevale zbirke in pridobevale prispevke v svojih glasilih. Zbiran denar bo skupno načelen v poštni hranilnicu in se bo dal na razpolago dr. Nansenovi akciji, ki že danes oskrbuje okoli 500.000 otrok in ki tudi sicer organizira po gladajočih krajinah Rusije kuhihne in bolnice. Stroški za prehrano enega človeka do nove žetve znašajo 3 dolarie (okoli 900 naših krov). Zbirke socialističnega delavstva se bodo pošljale preko internacionalnega delavskega odbora za pomoč Rusiji, ki je poselil v Rusijo 24 transportov z živilini in bleke za 12.000 ljudi in ki je razen tega opremil celo vrsto bolnic in otroških domov. Dalje se bodo pošljale prispevki socialističnega delavstva preko internacionalne akcije amsterdamske strokovne internacionale, ki ju do pred kramkim vzdruževala 40.000 otrok in ki zviša sedaj to število na 100.000. Prof. dr. Nansen, prof. dr. Muhens (vodja ekspedicije nemškega redovnika križa), vodja ameriške pomočne akcije itd. so protestirali proti vistem, ki so se pojavile v Evropi in ki so govorile o izropanju pomočnih vlakov v Rusiji. Dr. Nansen je izrecno konstatiral, da se sedaj vsi vlaki vrnejo na doleno mesto, da ni bil v Rusiji noben vlek izropan in da so sovjetske vlasti vedno v najlepši slogi dojavljale z inozemskimi komisijami. Ruska vlada sama vodi velikansko akcijo za pomoč gladajočim in vzdružuje okoli 2.000.000 otrok ter odpravlja, v kolikor to dopuščajo transportne razmere ljudi iz gladajočih gubernij v drugo gubernije. Ruske cerkve so odločile, da prodajo svoje zlato in drago kamnjenje in krišti gladajočim. In inozemstvu so do sedaj načevali dali organizirani delavci vseh socialističnih skupin, ameriška država, ki je dala 20.000.000 dolarjev, razni rdeči križi in Sveti stolica, ki je pozvala v posebnem pismu vse vernike za prisnevek.

→ Naši zdravstveni zavodi in državne finanse. Piščo nam. Gospodarski položaj

naših bolnic je postal nevedržljiv. Od finančnega ministra dovoljeni naknadni kredu, ki so lih za vzdrževanje bolnic v Sloveniji dosegli naši poslanci, še daleko ne zadostujejo, saj znaša preostali primanjkljaj samo ljubljanskih zavodov danes že preko 900.000 Din. In ta primanjkljaj se mora od meseca do meseca zopet večati. Razen tega v zavodih o kaki zalogi bolniškega ali postelinega perila ni več sledu. Treba ga bo vsekakor obnoviti in najkrajšem času. Dvanajstinski krediti, ki slone še na predlanskem proračunu, so z bog stoletno rastoča draginje brez dvoma nedostatni, ker ne morejo zadostovati niti za tekoče potrebe. In naši bo v doglednem času tudi vzpostavljen redni proračun, novi krediti vsejalo zopet le za novo proračunske dobo. Takrat pa bo omenjeni primanjkljaj še gotovo že preko 1.000.000 dinarjev.

→ Razpisani pošti. Razpisano je odpovedniško mesto v Kočevski reki (III/1.) in na Škofljici (III/3.). Rok za natečaj je 14 dni.

→ Odpovedništvo ministrstva za pošto in brzojav. Po zakonskem načrtu o centralni upravi, ki je že predložen zakomajnjemu odboru, bo ministrstvo za pošto in brzojav odpravljeno in se njegovi posli odkažejo prometu ministru.

→ Preuredbitev selske službe v Hočah. S 1. aprilom t. l. se je preuredilo v Hočah dostavljanje poštnih pošiljk po selskem pismenu in splošnem slikevem na zdravje naroda v letu 1922. I. okraj: Razvanje, Pivola, Reka, Pohorje in Zgornje Hoče; II. okraj: Bohova, Rogoza, Sv. Miklavž, Dobrovce in Skoke. — Dostavljalo se bo vsak dan razen nedelj.

→ Uvedba selske službe v Makoleh. S 16. aprilom t. l. prične pri pošti Makoleh selski pismenošči dostavljati poštne pošiljke v naslednje kraje: I. okraj: Zgornje in Spodnje Pečke, Mostečno, Ložnica, Sredce in Stranske Makole; II. okraj: Strug, Stopna, Savinsko, Varovč, Dežno in Pleč; III. okraj: Berovo, Jelovo, Rove, Brno Loka, Sv. Ana in Variška vas. — Dostavljalo se bo v I. okraju vsak pondeljek in četrtek, v II. okraju vsak torek in petek in v III. okraju vsako sredo in soboto.

→ Preuredbitev selske službe v Tržiču ter opustitev poštnih nabiralcov v Bistrici in Koverju. S 16. aprilom t. l. se preuredi pri poštem uradu v Tržiču dostavljanje poštnih pošiljk po selskem pismenošči na slednjih krajeh: I. okraj: Bistrica in Kover; II. okraj: Pilnica, Plaz (Dežnevno, rudnik) in oskrbištvo barona Borna; III. okraj: Pilnica, Plaz (Dežnevno, rudnik) oskrbištvo barona Borna ter Sv. Ana (grad). Dostavljalo se bo v I. okraju vsak dan razen nedelj; v II. okraju vsak ponedeljek, sreda in petek in v III. okraju vsak torek, četrtek in soboto. Poštni nabiralci v Bistrici in Koverju se s 16. t. m. opustite.

→ Iz Milanovog vrha kod Prezida nam pišu: Ne pamti se več dugo takovimo, da je ova. Kako je pod koncem mjeseca oktobra pr. g. zapao snijeg, tako ga imademo još i sve do danas. Imali smo ga v februaru preo 2 metra, pak smo se veselili, kad ga je tamo poškodkom marta sunce i jug nemiljevalo nad nas, nu nu ne dugo, jer ga je do danas opeta zapalo do 50 cm novoga, pa jo sniježi ne prestane.

→ Smrtna kosa. V Ljubljani je umrla ga. Albertina Pire roj. Hengthaler. Blag ji spomin!

→ Ravnateljstvo mestnega dohodarskega urada v četrtek dne 13. t. m. radi snasnilja uradnih prostorov ne uradije.

→ Prijet vlonice. Na kolodvoru je stražnik Žižmont aretilar nekega neznanega moškega, ki je ležal na betonskih tleh v avli. Dognalo se je, da le vlonci v kuhinjsko shrambo kolodvorske restavracije, ker je imel pri sebi hrenovke in sir. Vlonice se prie Gustav Rankel in le doma iz Švica. Pravi, da je bil že večkrat v blaznici in se ne ve spominjati, da bi kam vlonci. Oddan je bil sodišču. Na policije je reklo: »Kam morem? Spomina nimam!«

→ Tativna perila. Na kolodvoru je bila aretirana Marija Dominik, ki je v restavraciji Južnega kolodvora prodajala umazano, deloma mokro perilo. Na policije je izvedala, da je perilo odnesla z dvorišča Konakove gostilne na Krkovičem trgu. Tatico, ki je bila že neštetokrat predkazanovana, je bila oddana sodišču. Oškodovana stranka se je nagnila na policije (soba št. 17).

→ Razno tativne. Na državnem kolodvoru v Šiški je bilo ukradenih več zaboljev sultih sil. Policia je krivce izselila in jih oddala sodišču. — Posetnici Francijskih uradov iz Borovnice je neki Žepar na cestni železniški izmiznil denarnico s 800 kronami.

→ Iz veče gostilne Seidl v Spodnji Šiški je bilo Ivanu Dolničarju ukraden 4000 krov vredno kolo znamke »Adler«.

→ Napadalec na g. Pompeja v Šmarju. Orončniki se takoj drugi dan arctično 22letnega Lovro Krmelja, ki je izvršil napad na Pompeja v Šmarju. Svoje delovanje je priznal, prav pa, da ni namerni napasti Pompeja, in da se je zmotil v osebi. Nadalje je pravil, da se računski asistent v Ptulu je domenit itd. V splošnem simular zmedenost. Oddan je bil deželnemu sodišču v Ljubljani.

→ Tativna kolessa. Posetniku Fr. Lenčku iz Kleč je bilo ukradeno 3000 krov vredno kolo.

→ Nesreča v Marlboro. Židar Fran Pedenik iz Koč je pri popravljanju strele neke hiše na Aleksandrovici cesti združil na padel 9 metrov globoko na stol. Pri padcu je dobil težko notranje poškodbe. Prepeljali so ga v bolnico.

→ Prijeta tatica. Nememu gospodu v Ljubljani je bila ukradena zlata ura, vredna 20.000 K. Detektiv Gerk pa je tatico takoj drugi dan izselil v osebi 25 letne Neže Kandare. Tativno je takoj priznala in izpovedala, da je uro že zastavila za 6.000 K. v nastavljalcem. Tatica je bila oddana sodišču.

obžaluje na njem najbolj napako, da je bil napram svoji zavezinci Nemci neodkrit, napram Nemcem v svoji državi pa nekoljeno, ker je paktiral za njihovo hrbtom, da bi si ohranil svoj pravst. Ne najde pa nobeno besedice obžalovanja, da je moral pod Habsburžanom poginiti na sto in stotisoč nedolžnih žrtv, ki so entili s svojim narodom in so imeli višje cilje kakor služiti tiranstu.

→ Poštno nakaznico. Najvišji zasek za poštno in brzojavno nakaznico, na poštni nalogi in za pisemska povzetja ostane tudi za naprej samo 1000 (tisoč) dinarjev. — Povšemo nakaznico ce 1000 do 5000 dinarjev (ed paketov) se ne izplačuje na domu.

→ Eksprezna pristežljiva za pakete, ki je znašala do zadnjega časa 3 dinarje, se je povisala s 1. aprilom na 5 (pet) dinarjev. — Toliko občinstvu v znanju.

→ Razpisani pošti. Razpisano je odpravniško mesto v Kočevski reki (III/3.). Rok za natečaj je 14 dni.

→ Odpovedništvo ministrstva za pošto in brzojav. Po zakonskem načrtu o centralni upravi, ki je že predložen zakomajnjemu odboru, bo ministrstvo za pošto in brzojav odpravljeno in se njegovi posli odkažejo prometu ministru.

→ Preuredbitev selske službe v Hočah. S 1. aprilom t. l. se je preuredilo v Hočah dostavljanje poštnih pošiljk po selskem pismenu in splošnem slikevem na zdravje naroda v letu 1922. I. okraj: Razvanje, Pivola, Reka, Pohorje in Zgornje Hoče; II. okraj: Bohova, Rogoza, Sv. Miklavž, Dobrovce in Skoke. — Dostavljalo se bo vsak dan razen nedelj.

→ Uvedba selske službe v Makoleh. S 16. aprilom t. l. prične pri pošti Makoleh selski pismenošči dostavljati poštne pošiljke v naslednje kraje: I. okraj: Zgornje in Spodnje Pečke, Mostečno, Ložnica, Sredce in Stranske Makole; II. okraj: Strug, Stopna, Savinsko, Varovč, Dežno in Pleč; III. okraj: Berovo, Jelovo, Rove, Brno Loka, Sv. Ana in Variška vas. — Dostavljalo se bo v I. okraju vsak ponedeljek, sreda in petek in v III. okraju vsako sredo in soboto.

→ Preuredbitev selske službe v Tržiču ter opustitev poštnih nabiralcov v Bistrici in Koverju. S 16. aprilom t. l. se preuredi pri poštem uradu v Tržiču dostavljanje poštnih pošiljk po selskem pismenošči na slednjih krajeh: I. okraj: Bistrica in Kover; II. okraj: Pilnica, Plaz (Dežnevno, rudnik) in oskrbištvo barona Borna; III. okraj: Pilnica, Plaz (Dežnevno, rudnik) oskrbištvo barona Borna ter Sv. Ana (grad). Dostavljalo se bo v I. okraju vsak dan razen nedelj; v II. okraju vsak ponedeljek, sreda in petek in v III. okraju vsak torek, četrtek in soboto. Poštni nabiralci v Bistrici in Koverju se s 16. t. m. opustite.

→ Iz Milanovog vrha kod Prezida nam pišu: Ne pamti se več dugo takovimo, da je ova. Kako je pod koncem mjeseca oktobra pr. g. zapao snijeg, tako ga imademo još i sve do danas. Imali smo ga v februaru preo 2 metra, pak smo se veselili, kad ga je tamo poškodkom marta sunce i jug nemiljevalo nad nas, nu nu ne dugo, jer ga je do danas opeta zapalo do 50 cm novoga, pa jo sniježi ne prestane.

→ Smrtna kosa. V Ljubljani je umrla ga. Albertina Pire roj. Hengthaler. Blag ji spomin!

→ Ravnateljstvo mestnega dohodarskega urada v četrtek dne 13. t. m. radi snasnilja uradnih prostorov ne uradije.

→ Prijet vlonice. Na kolodvoru je stražnik Žižmont aretilar nekega neznanega moškega, ki je ležal na betonskih tleh v avli. Dognalo se je, da le vlonci v kuhinjsko shrambo kolodvorske restavracije, ker je imel pri sebi hrenovke in sir. Vlonice se prie Gustav Rankel in le doma iz Švica. Pravi, da je bil že večkrat v blaznici in se ne ve spominjati, da bi kam vlonci. Oddan je bil sodišču. Na policije je reklo: »Kam morem? Spomina nimam!«

→ Tativna perila. Na kolodvoru je bila aretirana Marija Dominik, ki je v restavraciji Južnega kolodvora prodajala umazano, deloma mokro perilo. Na policije je izvedala, da je perilo odnesla z dvorišča Konakove gostilne na Krkovičem trgu. Tatico, ki je bila že neštetokrat predkazanovana, je bila oddana sodišču. Oškodovana stranka se je nagnila na policije (soba št. 17).

→ Razno tativne. Na državnem kolodvoru v Šiški je bilo ukradenih več zaboljev sultih sil. Policia je krivce izselila in jih oddala sodišču. — Posetnici Francijskih uradov iz Borovnice je neki Žepar na cestni železniški izmiznil denarnico s 800 kronami.

→ Iz veče gostilne Seidl v Spodnji Šiški je bilo Ivanu Dolničarju ukraden 4000 krov vredno kolo znamke »Adler«.

→ Napadalec na g. Pompeja v Šmarju. Orončniki se takoj drugi dan arctično 22letnega Lovro Krmelja, ki je izvršil napad na Pompeja v Šmarju. Svoje delovanje je priznal, prav pa, da ni namerni napasti Pompeja, in da se je zmotil v osebi. Nadalje je pravil, da se računski asistent v Ptulu je domenit itd. V splošnem simular zmedenost. Oddan je bil deželnemu sodišču v Ljubljani.

→ Tativna kolessa. Posetniku Fr. Lenčku iz Kleč je bilo ukradeno 3000 krov vredno kolo.

→ Nesreča v Marlboro. Židar Fran Pedenik iz Koč je pri popravljanju strele neke hiše na Aleksandrovici

Julijska krajina.

Kasacuški dvor v Krimu proti rabi slovenskega jezika v Koprnu. Na kratko smo ze poročali, da se je postavil kasacuški dvor v Krimu proti rabi slovenskega jezika na sodnji v Koprnu. Kazloga za to so politični in ne pravni. Kasacuški dvor se je pospel do te smele trditev, da je avstrijska vlada v Primorju podpirala jugoslovane proti Italijanom! V slovenskem jeziku sestavljena vloga je bila le polzik, uvejaviti dvojezičnost na istrskih sojnjah z očividnim namenom, zanti naromi znaci italijanske države. Sklicuje se na civilno-pravni red iz leta 1819., po katerem so se stranke in njih zastopniki morale v spisih posluževati italijanskega jezika, z zakonom iz leta 1883. pa je avstrijska država nasiroma motila jezikovno posest italijanskega naroda v Istri. Ta zakon z očitno protitalijanskim značajem je izgubil svojo veljavbo že z aneksijo Istre in na njegovo mesto je stopila prejšnja doloba iz leta 1819. Priključev no vih dežel je bil triumf narodnostnega principa proti gospodstvu, ki se opira na silo in stremi po nadvladi drugih plemen. V sledi aneksije in absolutne nezdružljivosti z narodnim značajem italijanske države se ima smatrati za razveljavljen zakon iz leta 1883., katerega edini namen je bil, s silo in sleparstvom popačiti italijanski značaj pokrajine v prid drugim plemenom. Tako modruje Rim v letu 1922.]

Boj za jugoslovenske šole v Istri. Na shodu poslanca dr. Stangerja pri Sv. Duhu blizu Buzeta je bila sprejetja resolucija za šole na Buzeščini. Zahteva se otvoritev šole v Sovinjaku. Sočerga je brez sole, 300 otrok čaka na njo. Račice reklamirajo otvoritev hrvatske šole in protestirajo proti italijanski. V Jadrelških na Puliščini so zaprli hrvatsko šolo kar po vseh drugih seih nakaniki. Za italijansko šolo so zgradili barako, štiri metre dolgo in dva in pol metra široko. Zgradba družbe sv. Cirila in Metoda je iz kamna ali stoji prazna in pusta. Težko je pri srcu žudem, ko se spominjajo, kako lepo se je učila in vzgajala deca v družbi šoli. Sedaj pa hočejo Italijani uničiti hrvatsko besedo.

Dramatično društvo v Idriji je imelo pred kratkim svoj občni zbor. V preteklem letu je priredilo društvo 6 predstav, med temi opereto »Mamselle Nitouche«, ki je uspešna zelo dobro in se je predstavljala širikrat. Društvo ima stroške z odrom, ki je stal tik pred vojno 4000 K. Upa se, da bo letos poravnana ves dolg. Predsednik društva je g. Fr. Vidic. V kratkem se priredi Tolstojeva drama »Moč temek«.

»Circolo cittadino« v Postojni. Ustanovil se je v Postojni »circolo cittadino« z nalogo, da bo propagiral med slovenskim prebivalstvom italijansko kulturo, da približa Slovence k Italijanom, razširjač med njimi italijanski jezik in izobrazbo. Oklic zahteva splošno podporo za Italijansko kulturno delovanje v tako važ-

nem kraju kakor je Postojna na vzhodnem koncu Italije. Ali bi ne bilo primernejše, ako bi se Italijani brigli za razširjenje kulture med svojim narodom, ki je po raznih provincah skrajno neveden, nepismen, zaostal, kar je pravzaprav škandal za italijansko tako hvalisanu kulturo. Za tisto »kulturno«, ki so jo doslej izkazovali Italijani po Postojni, se na naše prebivalstvo lepo zahvaljuje in se je branilo z vso močjo.

V Šempolaju na Krasu je županstvo sklenilo, da je mladeničem izpod 17 let vsako igranje in popivanje po javnih lokalih prepovedano. Tozadni prestopki s strani gostilničarjev se bodo strogo kaznovali.

Smrtno je onesrečil osemnajstletni Viktor Novak iz Kostanjevice na Krasu. S svojim tovaršem Karлом Miličem je dobil na polju granato. Mladenci sta jo iz radovednosti ogledovala in premestila toliko časa, da je razpotila. Milica so pripeljali težko ranjenega v bolnišnico. — Mnogo, nesreč se godi vsled nesrečnega naključja, ki človeku ne more biti za nje odgovoren. Če mnogo več pa je nesreč, nastalih le vsel skrinske lahkomislenosti. Kedaj pride ljudstvo, zlasti mladina k pameti?

Odnis zemljiskoga in hišno-razrednega davka v okraju, ki se bili po vojni poškodovani, hoče italijanska vladova dovoliti, kakor je tozadnje obvezčeno vodstvo kmetko-delavskih zvez. Ustanove se posebne komisije, v katerih bodo tudi zastopniki davčnih občin. Te komisije bodo sestavljale sezname o onih davkonaldevalcih, katerim naj bi se odpisal zemljiski in hišno-razredni davek za vojno dobo in za čas, ki je sledil neposredno vojni. Da bi le priselj tudi pričakovani usnek k temu ugodno se glasečemu poročilu.

Dopisi.

Iz radovljškega okraja. Takoj ob početku svojega govora se je zavzel g. Brodar na shodu v Radovljici za komunistične mandate ter zabavjal radi tega proti vladu. Ko pa je bil na vladu »prvoborit« Slovenec kot železniški minister so pa na delave, ki so zahtevali pravico, streljali na Zaloški cesti. Nadalje je govoril proti kapitalizmu, s tem pa se je le tolkel po zeh, kajti nič manj kot 10—12 vojnih lervantov in radovljških milijonarjev, rekviziterjev živine in žita, jo stele krog njega. Nadalje se je jezik na koruptno vlogo, na velike davke. Povedal pa ni, da je tudi sam odgovoren, ker so jih delali njihovi ljudje, ko so bili v vladu. Dalje se je jezik, da niso vsi davki pravčno razdeljeni. Toda g. Brodar, v času ko sto bili s tremi ministri v vladu in ko sto imeli pokrajinsko vladivo v Ljubljani v svojih rokah, takrat že zinili niste, da v Sloveniji več plaćamo. Kar ja pa sedaj v naši državi najvažnejše, tega g. Brodar ni povedal in tudi g. Korošec ne. Slikala sta Slovence kot kulturni narod, povedal pa ni nobeden nerazsodni masi, da smo Srbji, Hrvati in Slovenci en narod, in da moramo biti složni in edini, sko hčemo kaj veljati pred svetom. Ponosni moramo biti na svoje glavno mesto in ne hujekati proti Srbom! Kdaj slišite Čeha ali Nemce, da bi govoril proti Pragi ali Berlinu? Klerikalni listi pa slikejo Beograd kakor žrelo, ki samo žre. Vaš bivši poslanec in sedanj oddornik Kmetijske družbe g. Vrečko Iz Stašarske pa se je ob prilikl potovanja po Srbiji rekel v Ciprij: Pri nas kulturni, to imato vi bratje Srb! Ce bi bili mi tako ponosni kot Čehi na svojo dr-

žavo ali Nemci, bi bilo maratko družbe. In naši sosedje bi drugač spôščali Rečane, Primorce in Korošco! Kdor nočo dati strehe hiši ali ustave državi v hitrejo konsolidacijo, samo radi tege, ker ni vse po njegovem, je samo po sebi umevno, da noče te države in dejo njen sovražnik, če se že tako laška v hlini. Vse to bi vam bil rad odgovril v nedeljo na vašem shodu, ali to bi bilo za vaša ušeša neprjetno, posibno pa ne za ušeša voditeljev in literatov, ki so danes gotovo nosijo svoje patriotično geslo v srcu: Zivela Avstrija, Pogin Srbija, na katerega so prisegali pred nedavnim časom. Zato ste pa imeli prioriteten bleiske klijančevanje, da so me preteli do krvi s palicami, tov. Kendo in inž. Franca Legata pa osuvali. Kadar me ustrelite, kakor ste streljali v Avstriji, Brezecu, Kromerju in dr. in pozneje v Ljubljani na Zaloški cesti delavec, potem utihnejo čelo moja usta, ker ne bom molčal. Če vidim v kaki znotti se nahaja neže triprstno ljudstvo. Ljudstvo spreglej, in mieli s svojo glavo, in pač da te koliko časa ne povoz! Več čast na g. Trilleriu za njegovo junško delo in vzzoti kulture radovljških Orlov, ki ste v tistem času preteneli kmete, ki je redovljški Sokol imel predavanje Jug. Matice, ki se je vrnil ob isti urki kot shod. Sam predsednik Matice mi je novelal, da je šele pred tremi dnevi zvedel, da ima SLS shod in da je prosil, da bi se shod preprečil. Pa kaj Jug. Matice, samo da je shod in koncert katoliške stranke in sicer na tihu nedeljo! — Ivo Ažman.

Iz Rukovice nad Škofijo Loka nam pišejo: Pritožba o poštnih razmerah v poljanski dolini velja v tih veci meri tudi za nas. Prej smo dobivali večno pisem in členkov in bližnje Dolnjaveči vasi, zda gre vse v Selce in Šele od tam dobivamo pošto. Avto noče snrejemati niti nujnih pisem. Selo kine naprej, Že ga kdo vidno na čaka. Vrnemo: Čemu imamo potem avto-nosteče? Zeleli bi, da bi avto snrejemel vse nujne pisme, saj je bil avto menda namentej tudi za rožto. Prizakulemo, da se poštno ravnateljstvo informira pri mestnih osebah o poštnih razmerah v selki dolini, ker je stvar res potrebna remedure!

Iz Celja nam poročajo: Pretakle dni je valed obilnega dežja Savinja naenkrat nenavadno narašla. V prečasnji nevarnosti je bil že novi nastajajoči žarki na trehribu takoj operek da je zdal mrli. Mladi učenjak je postal žrtev vede, ki ti je bil na čast.

Iz Ljubljane nam poročajo: Pretakle dni je valed obilnega dežja Savinja naenkrat nenavadno narašla. V prečasnji nevarnosti je bil že novi nastajajoči žarki na trehribu takoj operek da je zdal mrli. Mladi učenjak je postal žrtev vede, ki ti je bil na čast.

Kako so Amerikanke kopljelo in kako plešejo. Key, glavni urednik velikega švedskega dnevnika »Svenska Dagbladet« je leta 1920. da je časa živel v Ameriki in spisal knjigo, ki je izšla zdaj tudi v nem-

škem prevodu v Monakovem. (Drei Maßen Verlag.) Dey poroča o ameriški politiki, narodnem gospodarstvu in o gledališčih, kopališčih, zabavah, ženskah in dr. V vzhodnih ameriških kopalniščih morajo biti dame popolnoma oblečene; torej triko s krilom in dolgimi nogavicami. Policia nadzoruje moralnost! V zahodnih kopalniščih pa zadostuje triko brez vsega drugega. Newyorske dame se oblačijo zelo okusno in skrbno, a ljubijo živječe barve kakor Evropejke. V večernih toaletah pretrirajo dekolato. Pod toaleto nosijo žerče le tenko svileno ali krepljeno kombinacijo. Korzet je minimalen, ali pa ga sploh ni. Prizura je večinoma a la Cleo de Mérode, t. j. ušesek se ne vidi. Po vseh Zedinjenih državah je vladalo pravcate plesno divlanje. Plesati so začenjali že po zahodu ter so plesali do ranega jutra. Večna pesnič je odprtia do 2. ponoči. Plesajo način jazz - fox-trot, hesitation, valček in onstep. Shimmy je polica prenovljeno. Modno je, da plešeta vsaj nekaj mesecov vedno isti gospod in ista dama skupaj. Vsak kavalir ima stalno dame, ker se tako pleše najbolje. Tako plešelo večer za večerom isti pari, dokler se ne ločijo ter se sklenijo nove zvezne. Mnogi se golijo tudi hosti ples ali ritmična gimnastika po sistemu Dalcroze ali drugih sorodnih sistemih po vsečiljščih in drugih višjih šolah, a tudi po privatnih hišah.

Opnsni Röntgenovi žarki. 24 letni inženjer Edward Werner, sin ravnatelja predilicne v Asch, je izumil napravo, s katero se lehko Röntgenovi žarki namesto doseganjih 10. izrabijo posled za 90 in še več odstotkov. Izum je del Werner potentiril. Pred tremi tedni pa se je pri nemčem poskusil sam z Röntgenovimi žarki na trehribu takoj operek da je zdal mrli. Mladi učenjak je postal žrtev vede, ki ti je bil na čast.

Dunajske plače. Ne govorimo o plačah načinjih nastavljenec, nego o nejninih, načinjih preziranih, dasi morda načinjih potrebnih. Koliko plače ima gledališka straničarica? V opnematem gledališču prejema plačo 10.000 kron na mesec in za vsako popoldansko predstavo še posebej po 400 K nagrade. Vrh tega napinjanja. Pometarice ulic dobitajo po 20.000 K na teden.

Pustolovčine ruske dvorne dame. Te dni so arretirali v Berlinu bivšo rusko dvorno dame hčer ruskega generala Skarjatina in ruske princenčine Lubanove, ki se je v rani mladosti poročila z nekim ruskim generalom, toda poreke je bilo kmalu konec. Pozneje se je poročila z nemškim stavbni zdravnikom dr. Berrieschem. Ker je dobivala od svojih rodiljev, ki so imeli v Rusiji ogromno posestvo, veliko denarno pomoči, da živel z novim možem v sijskih razmerah. Po smrti dr. Berriescha je ostala tudi med vojno v Nemčiji, ker je postal nemška državljanka. Denarna pomoč doma je počasi prenehal. Vdova si je služila denar s tolmačenjem ruskega jezika v raznih ujetniških taboriščih. Ruska revolucija je prekinila med njo in njenimi starci vse vezi. Vesela vdova pa se nikakor ni mogla uživeti v revnino, zato se je spoznala z ruskimi emigrantmi, ki so ji posojevali večje vsote. Toda to je bilo premalo. Pričela je krasiti kožuhovino in dragocenosti ter oškodovala na to način več ruskih družin za večje vsote. Ko se je to dni vrnila iz Kelmora, kjer je prodala zonet par ukradenih dragocenosti, so jo na berlinskem kolidvoru arretirli in izročili sodišču.

Največji lednik na svetu. »Excelsior« piše, da je med deželo Edvarda VII. in deželo Viktoria ob južnem polu največji lednik na svetu, česar stena je visoka 80 metrov, dolg pa je okoli 7000 km. Njegova širina znaša

1500 km. Ogromni lednik se premika neprestano proti severu s hitrostjo 500 m na leto.

SOKOŠIČU.

Sokol v Ormožu se ima boriti s tekčami. Da si omogoči prost razmah, je sklenil ob priliki svolge X. občnega zboru kot tisti proslavitvi svoje desetletnice ustanovitev odseka za zidavo Sokolskega doma. Te dni obrača se za prispevke štrom domovine s prošnjo, naj nikdo ne postavi preusnje. Vsak najmanjši dar se bo ovekovečil v zgodovini društva in Sokolskega doma. Do sedaj so prispevali od zasebnikov: Ivan Veselič, Ormož, K 51.440; Blaž Zofešnik, povsod, K 200; Anton Porekar, Hum, K 148; Klub sancev Ormož K 720; Kazimir Žiger, Ormož, K 200; Neimovan K 1000; Josip Hellig, Čakovec, K 1000; Ivan Rakuša, Ormož, K 500; Pečuh Franc, Ormož, K 400; M. Lukman, Ježrulam K 200; Roza Kračun, Sv. Tomaz K 100; Alojzij Potočnik, Ormož, K 200; L. Pečar, Ljutomer, K 400; Joško Lah, Osluševci K 1000; Anton Jandi, Ljutomer, 5000 kron. L. Šijanc, Razvjetje K 40, Marija Kuharič, Ormož, ob svojem godu K 5000; Rudolf Anderlič, Ormož, K 1000, dr. Ant. Horvat, Ormož, K 2000; Josip Kukovec, Osluševci, K 200; lastno društvo K 530.846; denarni zavodi Okrulna poslovnica, Ormož, 10.000 kron. Mestna branilnica Črnomelj K 80; skupaj K 86.536.46.

Darila.

Upravi našega lista so poslali za »Bedno slovensko dijastro na Dunaju«. Gosp. Fran Cek, državni živinozdravnik Kastav daruje Din. 100.—

»Jugoslovensko Matico«. Ob priliki godovanja prileškega »Fronteka« zbrali so njegovi čestilci Din. 30.—

»Stradajoči Ruse«. Gg. dr. Luce in Mile Treo darjujeta Din. 100.—

Šrčna hvala!

Poizvedbe.

Ruska šivilja išče sobo za dva meseca. Kot plačilo bi šivila za robino event plačala najemino. Naslov: Inž. Kalesnikov-Slobodskel v baraki za Juž. kolodvorom.

Dolarji. Stranka, ki je dne 8. aprila prodela 800 dolarjev, naj se v svrhu obračuna zglasiti čimprejje pri Slovenski banki, Ljubljana.

U inozemstvo putovati ne potrebno za nabavu ukusnih ozrača, kostima, bluza, kao in inih odjevnih potrebština za gospodje, zgodilne in dne in dečku, ter usledjane tiski festing nabave robe kupujete najefčitne kod »OLERON« F. J. Roset, Zagreblica br. 11.

Antiseptično, čisteče, osvežujoče, oživljajoče in krepkujoče delo je lekarstva Fella, pritetno diječ »Elsafluid«, mnogo močnejši in boljši kakor francosko žganje za drgne, nekaj rok, nog hrbita in celega telesa, kakor tudi kosmetikum za negovanje kože, las in ust, skoz 25 let priljubljen. 3 dvojnate steklenice ali 1 špecialno steklenico z zamotom in počitno za 72 kron pošilja Eugen V. Feller, Stubica donja Elsatrag 238. Hroščko.

Glavni urednik:
Rasto Pustoslemšek.
Odgovorni urednik:
Ivan Podržaj.

Stavbena parcela

na lepem kraju v Cerkvenici se ugodno proda. Kdo, pove uprav. Slov. Naroda.

Pečatni uosek

koloniske vode, Bay Rum, francosko žganje »Eleva or«. Glavna zalogal: Šibenik, Ljubljana, Gospoška ul. 10.

Na prodaj

po ugodni ceni dobro ohranjen baronij in skoraj nov avto-kožuh. Naslov pove uprava Sl. Naroda.

Avto

Meblovano sobo

ovest, s brez v sredini mesta. Mogočno vse je pravljeno (mobilna mreža) cene 7
zvezd. Ponudbe pod „Mebo“ mreža, so očena prodajne. — Mreža zvezd 2002 na upravo Slovenskega
štev. 2852 Št. 100, Ljubljana 7, (Spodnja
Mreža).
2852 Št. 100, Ljubljana 7, (Spodnja
Mreža).

PES

ovest, s brez v sredini mesta. Mogočno vse je pravljeno (mobilna mreža) cene 7
zvezd. Ponudbe pod „Mebo“ mreža, so očena prodajne. — Mreža zvezd 2002 na upravo Slovenskega
štev. 2852 Št. 100, Ljubljana 7, (Spodnja
Mreža).
2852 Št. 100, Ljubljana 7, (Spodnja
Mreža).

Naročite takoj!

= Ljubljanski Zvon =

za leto 1922.

Ned novim uredništvom poslal Pr. Albrechta je letoski letnik. Jezo je zanimiv in
zadovoljstven. S tretoj številko zante izkušnji zanimiv zgodovinski roman,
ki je sejel in srednje voščega življenja ljudi Slovenske.

Narodna za celo leto mreža 80 dinarjev in se počne na
Tiskovne zadruge v Ljubljani, Prešernova ulica.
Mreža se je letnik 1921 (80 Din.) letnik 1920 (80 Din.) in letnik 1919 (80 Din.).
Počitna za več letnik 5 Din.

Veličinočne razglednice

Imate tudi vse druge vrste razglednice kupite na
debelo in drobno

najcenejše pri 1607

Jos. Omerza, Ljubljana, Dunajska c. 6/l. nad.

KUVERTE

trgovske, uradne in razne
druge velikosti, dajte raznovrstne svetin-
ščinke, poročne na

debelo in drobno

kupite najcenejše pri

Jos. Omerza, Ljubljana,
Dunajska cesta 6/l. nad.**Papir**

trgovski, kance-
plasti itd. kakor tudi papir v mapah
in škatilih, velika izbiha na

debelo in drobno

najcenejše pri

Jos. Omerza, Ljubljana,
Dunajska cesta 6/l. nad.**Stanovanje in hrano**

izde mirna gospodinja pri bojnim rod-
bini, tudi v okolici Ljubljane. Ponudbe
pod „Mirna/2583“ na upravo Slovenske-
ga Naroda. 2583

Irgovski pomočnik

vojvodine prest, dobro izveden manu-
fakturist in spremten prodajalec se tekoč
sprejme v trgovini Ivan Veseljč, Drnož.

2588

Proda se hiša

z vrtom za zelenjavo in sadovnjakom.
V hiši je dobro vpletjana trgovina z me-
šanim blagom vinoč, pivot in žiga-
njetoč. Gospodarsko poslopje z led-
nico in kovačico, vse skupaj na zelo
prometnem kraju v sredini trga z vo-
dovodom. Cena po dogovoru. Vet po-
vode: Franjo Kladnik, Dragopolje 43
Gomilsko. 2579

**Slike z naše
rivijere.**

Spisal Ivan Podraž.

Cena 3 dinarje.Dobiva se v „Narodni knji-
garni“ in drugod.**Komptoristična**

velja slovenski, imate tudi urabovališča
in nemškega jedita in govorja in pisave.
se sprejme s 1. majem v Štampaniji
Metti Fr. Šmid & Cie v Ptuju.
Stanovanje in kava v hiši, plača po
dogovoru.

2580

Spisi slovenskih leposlovcov

v založbi Tiskovne zadruge v Ljubljani.

Dr. Iz. Tavčarjev Števni spis.
VZ. sv. Uredil dr. Prijatelj. Brod. 10 Din.
po pošti 1 Din. 50 per več.

Simone Jenka Števni spis.
Uredil dr. Glaser, 11 Din. po pošti
1 Din. 50 per več.

Josipa Jurčiča Števni spis.
Uredil dr. Prijatelj.

sv. 10. Din. po pošti 1-50 Din. več.
sv. 10. Din. po pošti 1-50 Din. več.

Števničeva antologija. Uredil dr.
Ivan Prijatelj.

Bro. 6 Din. vez. 11 Din. po pošti 1 Din.
več.

J. Sturic, Bodnikovi, Povest.
Brod. 7 Din. vez. 10-80 Din. po pošti
75 per več.

Gombarov zbornik. Uredil dr. G.
Glaser. Brod. 18 Din. vez. 21 Din. po po-
šti 2 Din. več.

Dr. Ivan Lah, Ned na Emoni-
ščini. Brod. 4 Din. po pošti 25 per več.

Fr. Klemenc, Brod. 10. Škrbina
kramorca. Brod. 10 Din. vez. 18 Din.
po pošti 1 Din. več.

Pr. Bodnik, Posuni. Brod. 8 Din.
vez. 11 Din. po pošti 50 per več.

Anton Novaković, Veljav. Brod.
7 Din. vez. 10 Din. po pošti 75 per več.

Bernat Magdal. Tisk na fronto.
Brod. 10. vez. 18 Din. po pošti 75 per več.

Anto Bobaljek, Števni spis.
Brod. 4 Din. vez. 7 Din. po pošti 50 per
več.

Igo Kad, Bohinjsko povest.
Brod. 4 Din. vez. 6 Din. po pošti 50 per
več.

Jos. Števni, Majstrovina itd. Povest.
Brod. 4 Din. vez. 6 Din. po pošti 50 per
več.

Dr. Bojanec, Števni spis. Brod.
5 Din. vez. 7 Din. po pošti 50 per več.

Stev. Jenko, Posuni. Brod. 40 Din.
vez. 5 Din. po pošti 50 per več.

Pr. Števni se naročuje pri Tiskovni zadru-
gi v Ljubljani, Prešernova ul. 54.

Prilčni nakup!

2 plotina strelja, dobro obrazljena,
št. 9, igla 20 cm. št. 8, igla 27 cm., se
radi boljši takoj prodaja. — Ivan
Štefan, Vihača, Pod Sv. Trojico
štev. 267.

263

263

263

263

263

263

263

263

263

263

263

263

263

263

263

263

263

263

263

263

263

263

263

263

263

263

263

263

263

263

263

263

263

263

263

263

263

263

263

263

263

263

263

263

263

263

263

263

263

263

263

263

263

263

263

263

263

263

263

263

263

263

263

263

263

263

263

263

263

263

263

263

263

263

263

263

263

263

263

263

263

263

263

263

263

263

263

263

263

263

263

263

263

263

263

263

263

263

263

263

263

263

263

263

263

263

263

263

263

263

263

263

263